

Bristande IT-stöd hindrar rektorer från det pedagogiska uppdraget

I en undersökning bland landets rektorer i kommunala skolor framkommer att IT-stödet för rapportering och uppföljning hindrar många rektorer från sitt huvudsakliga pedagogiska uppdrag. En stor del av rektorernas tid läggs istället på administration, samtidigt som systemen är dåligt anpassade till skolledarnas behov och myndigheternas krav.

Beslutsstödsföretaget Hypergene har under perioden 28 april till 14 maj 2014 genomfört en undersökning där totalt 578 rektorer i kommunala grund- och gymnasieskolor svarat på frågor om sin användning av IT-stöd för rapportering och uppföljning, det vill säga arbete som rör styrning, planering och kvalitetsuppföljning av skolans verksamhet. Svaren visar att IT-stödet upplevs som ett tyngande problem i skolledningens vardag och ett direkt hinder för att fokusera på kärnuppgiften.

”Halva debatten om IT i skolan saknas då diskussionen hittills mest handlat om situationen för lärare och elever. Med den här undersökningen vill vi belysa ett omfattande problem i skolan. Bristen på ändamålsenligt IT-stöd hindrar rektorer från att fokusera på det pedagogiska uppdraget, den negativa effekten av det är uppenbar”, säger Diana Broman, ansvarig för skolfrågor på Hypergene.

Rektorer lägger en allt större del av sin tid på rapportering och uppföljning

Närmare åtta av tio rektorer lägger upp till 40 procent av sin tid på rapportering och uppföljning. Det som tar mest tid i anspråk är målstyrning och måluppfyllelse, följt av kvalitetsredovisning samt budget och analys. Dessa arbetsuppgifter har ökat i omfattning de senaste åren. Åtta av tio rektorer lägger mer eller mycket mer tid på rapportering och uppföljning i dag jämfört med för fem år sedan. Analyser, rapporter samt målstyrning och måluppfyllelse är de områden som ökat mest i tidsåtgång under perioden.

”Rektorer ställs inför allt mer omfattande och tidsödande krav på rapportering och uppföljning, bland annat inom områden som inte traditionellt stöds av skolans IT-system. Här ser vi en tydlig utmaning. För att frigöra tid för rektorerna behöver IT-systemen kompletteras och anpassas till dagens förändrade förutsättningar”, säger Diana Broman.

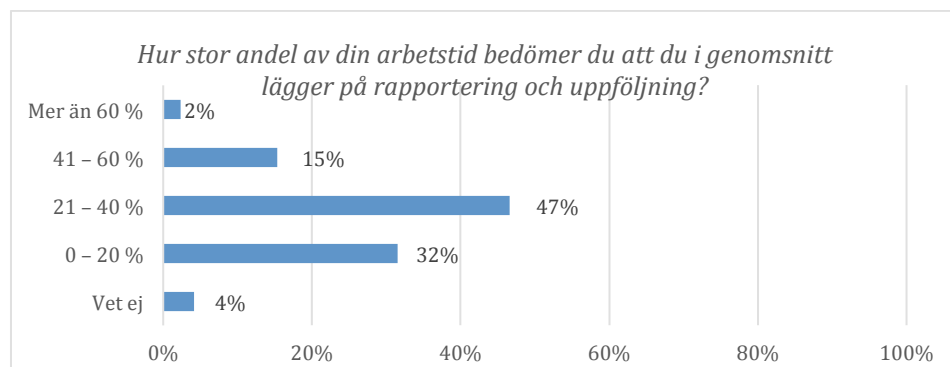

Diagram 1 – Fördelning av rektors arbetstid

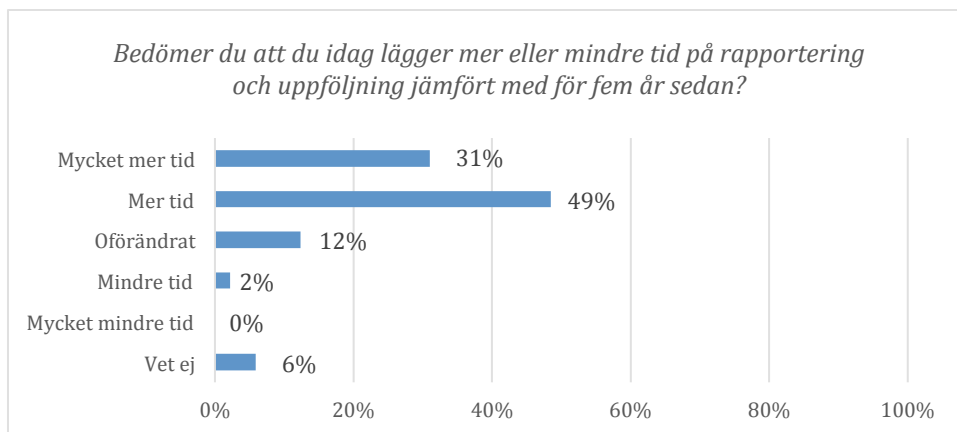

Diagram 2 – Förändring i arbetsinnehåll under den senaste femårsperioden

IT-stödet är inte anpassat till skollärans behov eller myndigheternas krav

Endast en av sju rektorer anser att IT-stödet är anpassat efter deras behov. Tvärtemot svarar var tredje att det är direkt dåligt eller inte alls anpassat efter deras behov. Liknande svar får frågor om systemen är anpassade till Skolverkets och andra myndigheters krav.

”Rektorernas vardag har genomgått en genomgripande förändring under senare år. När skolan kommunaliserades fick rektorerna både stat och kommuner att rapportera till. I kombination med att allt fler dimensioner av skolans verksamhet nu följs upp gör det att det administrativa arbetet blir allt mer betungande och kraven på rätt verktyg allt högre. Resultaten från undersökningen stämmer till eftertanke och visar tydligt på behoven av förändring. Ska skolans resultat kunna förbättras måste också denna del fungera”, säger Diana Broman.

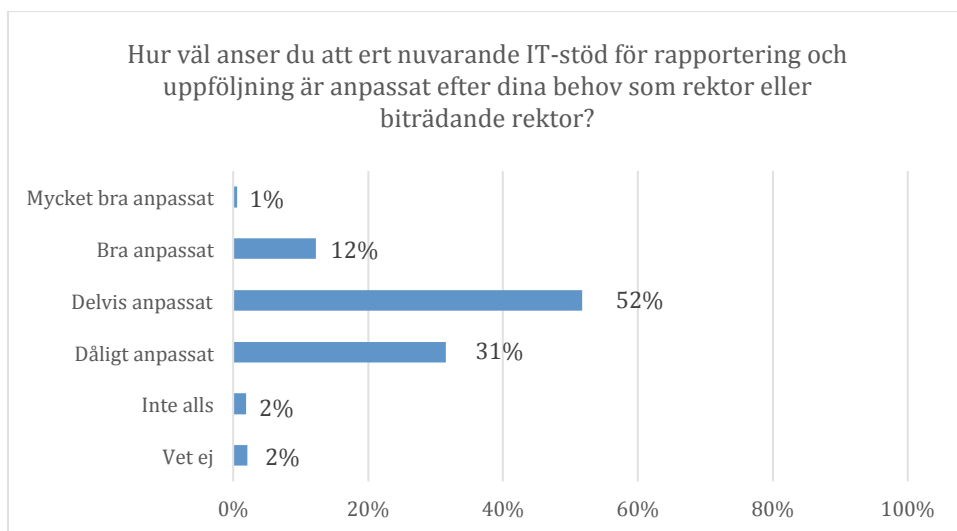

Diagram 3 – Bedömning av IT-systemets ändamålsenlighet

Rektorerna efterfrågar enkelhet och färre system

På frågan om vad som bäst beskriver den egna kommunens IT-stöd för rapportering och uppföljning inom skolan anger drygt sju av tio att det är för många parallella system. På frågan om vad som är viktigast för att förenkla rapportering och uppföljning av skolans verksamhet svarar hela 95 procent av rektorerna att de vill ha användarvänliga

system som är anpassade efter deras behov. Som tidigare redovisats anser en av sju att dagens system är välanpassade.

Fler än åtta av tio rektorer anger dessutom hög tillgänglighet, kontinuerligt uppdaterad information och ett samlat gränssnitt för alla system som viktiga eller mycket viktiga.

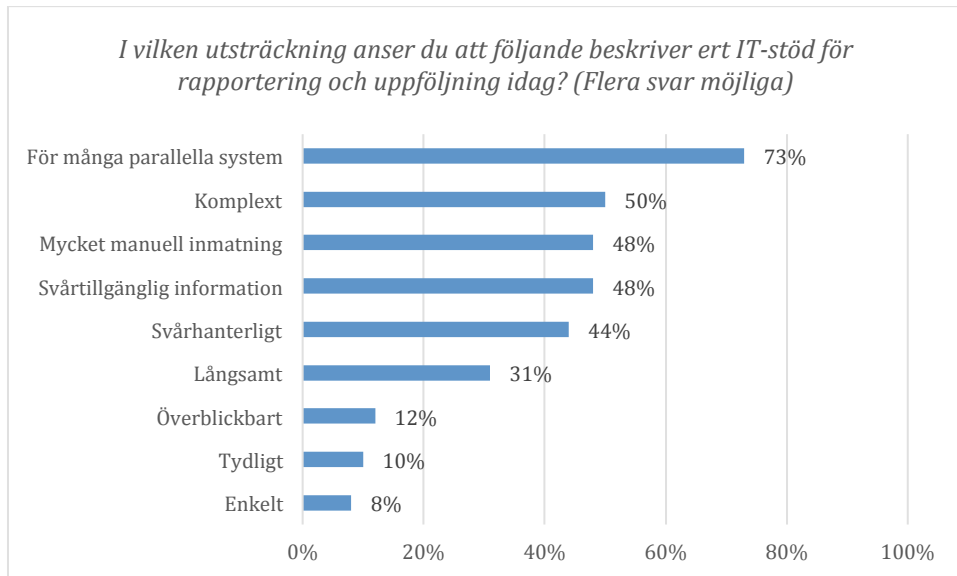

Diagram 4 – Bedömning av nuvarande IT-systems egenskaper

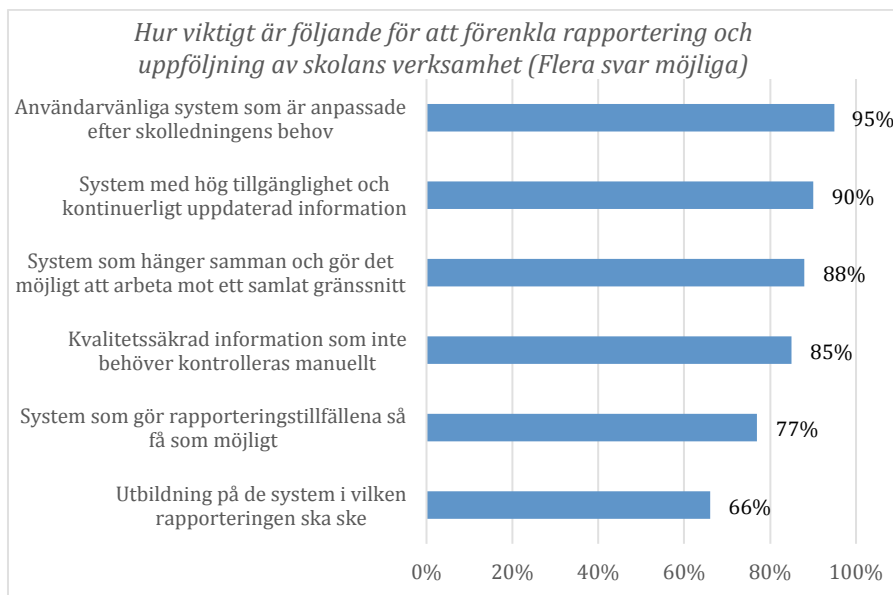

Diagram 5 – Bedömning av olika faktorer betydelse för att förenkla rapportering och uppföljning

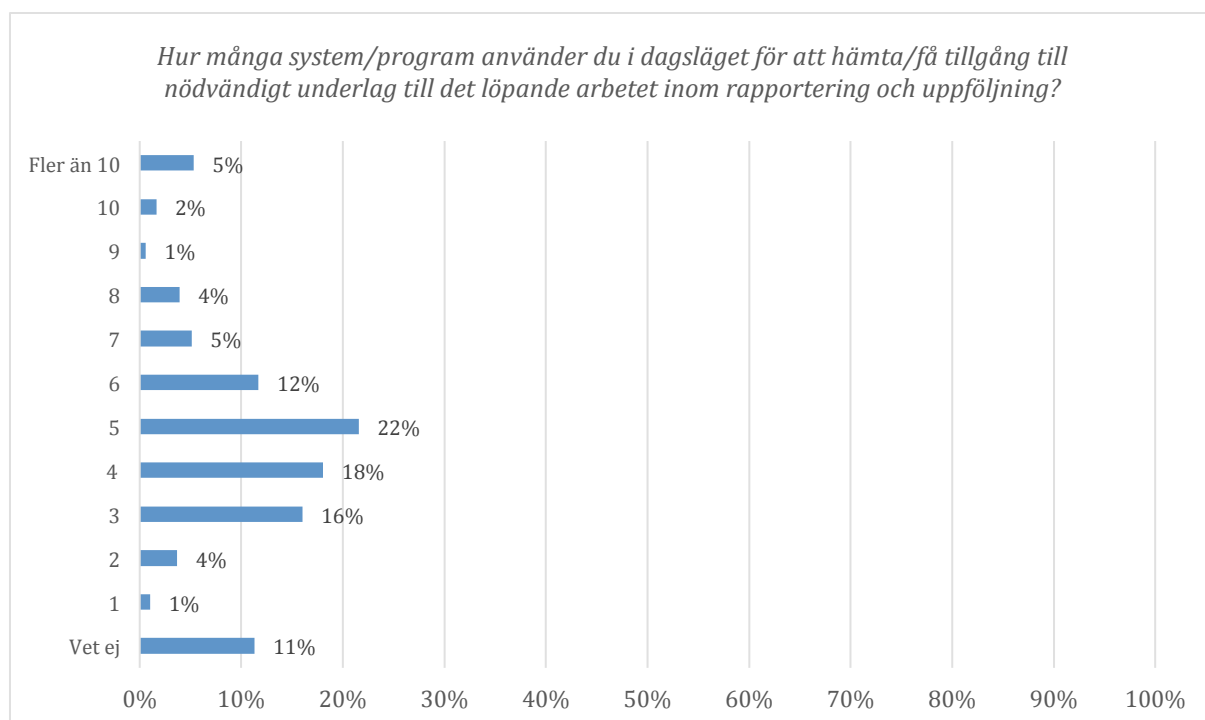

Diagram 6 – Bedömning av system/program som rektorer använder i arbetet med rapportering och uppföljning

Drygt hälften, 51 procent, av rektorerna använder minst fem olika system för att hämta eller få tillgång till nödvändigt underlag till det löpande arbetet inom rapportering och uppföljning.

”Behovet av enkelhet och användarvänlighet är naturligt i en stressig vardag, liksom att systemet svarar mot det mest grundläggande: användarens behov. Vi hoppas att undersökningen kan bidra till att initiera en debatt om rektorernas behov”, säger Diana Broman.

Ett bättre anpassat IT-stöd skulle ge mer tid för det pedagogiska uppdraget

Rektorerna är tydliga med vad de anser vara den största vinsten med ett effektivare och mer ändamålsenligt IT-system för rapportering och uppföljning – mer tid för det pedagogiska uppdraget. Detta anses vara långt viktigare än övriga aspekter, som till exempel ekonomiska besparingar, vilket anses vara den relativt sett minsta vinsten.

”Resultaten är glasklara, effektivare IT-system skulle ge mer tid till det pedagogiska uppdraget. Det handlar alltså inte om att spara pengar. Rektorerna vill ha fokus på kärnuppdraget och IT-systemen är i dag ett hinder för de flesta av dem”, säger Diana Broman.

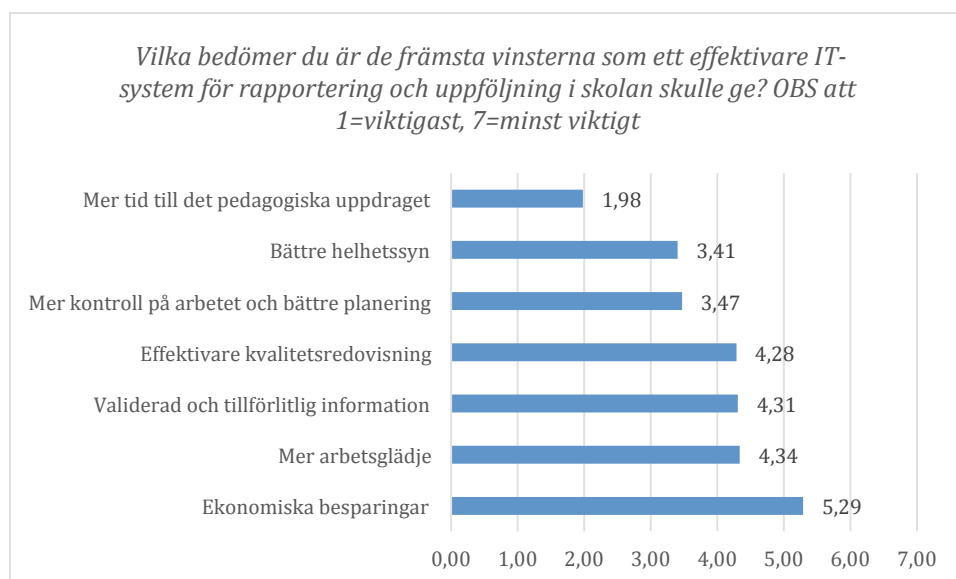

Diagram 7– Bedömning av effekter av effektivare IT-system för rapportering och uppföljning (Medelvärde alla svar)

Bakgrund till undersökningen

Syftet med undersökning har varit att skapa underlag för en diskussion om rektorers arbetssituation utifrån användning av IT-system som beslutsstöd för rapportering och uppföljning. Med rapportering och uppföljning menas här arbete med styrning, planering och kvalitetsuppföljning av skolans verksamhet. Arbetet kan t.ex. inkludera budget och prognoser, kvalitetsredovisning, analys och målstyrning.

Utgångspunkten har varit den aktuella debatten om den svenska skolans utveckling, där perspektivet om rektorernas arbetssituation till stor del har saknats. Det finns dock ett antal initiativ i debatten som knyter an till denna diskussion. Lärarförbundet presenterade den 28 februari en undersökning som visade att 55 procent av rektorerna funderar på att lämna sitt yrke. Utbildningsdepartementet tillsatte den 11 april en utredning om rektorernas arbetssituation. Vi avser vara en del av och bidra till debatten om hur moderna IT-system kan skapa förutsättningar för effektiv styrning och uppföljning av skolan – och därmed bättre förutsättningar för rektorer att fokusera på det pedagogiska uppdraget.

Hypergene har i dag cirka 40 kommuner som kunder, primärt inom beslutsstöd för ekonomi- och verksamhetsstyrning. Vi har som en konsekvens av detta kommit i kontakt med allt fler skolförvaltningar och därmed kommit att uppmärksamma ett antal av de utmaningar som vi vill belysa med denna undersökning.

Om undersökningen

Undersökningen genomfördes som webbenkät under perioden 28 april-14 maj och skickades till rektorer och biträdande rektorer över hela Sverige. Enkäten besvarades av 578 rektorer och biträdande rektorer i kommunala skolor. Undersökningen genomfördes på uppdrag av Hypergene av Mohlin & Vestskov Marknadsinformation AB som arbetar enligt ICC/ESOMAR:s etiska regler för enkätundersökningar.

Kort om Hypergene

Hypergene levererar stöd för hela beslutskedjan inom ekonomi- och verksamhetsstyrning; från att planera och styra utifrån vision, mål och nyckeltal till att realisera besluten genom att involvera och leda hela organisationen. Till kedjan hör även flexibla och effektiva verktyg för budget och prognos, liksom användarvänliga stöd för rapportering och analys. Hypergene grundades 2000, är i stark tillväxt och har utsetts till DI Gasell sju gånger under de senaste åtta åren. Bland kunderna finns Göteborgs Stad, SSAB, TV4, Lunds universitet, Kungliga Hovstaterna och Upplands Motor. Dessutom arbetar Hypergene med drygt 40 av landets kommuner. Hypergene har sitt huvudkontor i Malmö och finns även i Stockholm, Göteborg och Kalmar med snart 100 anställda.